

دومین همایش ملی افق های نوین در توانمندسازی و توسعه پایدار معماری عمران، گردشگری و محیط زیست شهری و روستایی

۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۴

نقش ادراک محیط در اندیشه طراحان

پدram باغانی^{1*}، کاظم معمارضیا²، حمیدرضا شریف³

چکیده

فضای معماری بدون در نظر گرفتن تاثیر آن بر حضور انسان بی معناست. فضا در این معنا نوعی ادراک^(۱) است، ادراکی که انسان از محیط و عناصر سازنده آن انتزاع می کند. از این رو نقش ادراک در انسان به عنوان مخاطب فضا و در معمار به عنوان طراح محیط بسیار تاثیر گذار می باشد. در این مقاله کوشیده ایم با رجوع به تحقیقات صورت گرفته در زمینه روان شناسی ادراک و بررسی ارتباط آن با فرآیند طراحی معماری به این سوالات پاسخ دهیم که چرا طراحان محیط هنگام طراحی پروژه ای با شرایط یکسان به راه حل های گوناگونی می رسند؟ همچنین استفاده طراح از جهان ادراکی خود در مراحل مختلف طراحی به چه میزان است، به بیان دیگر اندیشه معمار به چه میزان باید از پیشینه ادراکی او تاثیر بپذیرد؟

این که هیچ گاه دو معمار هنگام طراحی با یک پروژه دقیقاً یکسان برخورد نمی کنند، به خاطر تجربیات متفاوت و منحصر به فرد آن هاست که تعیین کننده نگرش و ارزش های آن ها به زندگی و اصول طراحی است که در این نوشتار از این عامل به عنوان پیشینه ادراکی یاد می شود. بسته به این است که طراح به دنبال چه چیزی در نتایج طرح است می تواند هنگام استفاده از پیشینه ادراکی خود رویکرد های متفاوتی را در پیش بگیرد. این پژوهش با متمایز شدن بین دو رویکرد منفعلانه و فعالانه و همچنین بررسی عوامل اثر گذار بر پیشینه ادراکی طراحان سعی در افزایش شناخت آن ها نسبت به محیط پیرامون و نوع ادراک آن ها از آن دارد.

واژه های کلیدی: فرآیند ادراک، شناخت، پیشینه ادراکی، طراحی محیط

¹ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه شیراز. پست الکترونیک: pedram_baghani@yahoo.com

² دکتری معماری و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و تحقیقات، واحد تهران.

³ دکتری معماری و عضو هیئت علمی دانشکده هنر و معماری دانشگاه شیراز.